

DOKOŘÁN

Martin Walker

BRUNO CHEF DE POLICE

Víno, sýry, lanýže a jedna vražda...

BRUNO, CHEF DE POLICE

Víno, sýry, lanýže a jedna vražda...

Martin Walker

DOKOŘÁN

Tiráž

Martin Walker

Bruno, Chef de police. Víno, sýry a jedna vražda...

Copyright © Walker and Watson Ltd 2008

Translation © Jan Klíma, 2011

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována a rozšiřována jakýmkoli způsobem bez předchozího písemného svolení nakladatele.

Druhé vydání v českém jazyce (první elektronické).

Z anglického originálu Bruno, Chief of Police přeložil Jan Klíma.

Redakce Tereza Kodlová.

Obálka Jindřich Hoch.

Sazba Jindřich Hoch (pdf).

Odpovědná redaktorka elektronické verze Tereza Hřibová.

Konverze do elektronické verze Tomáš Zeman.

Vydalo v roce 2013 nakladatelství

Dokořán, s. r. o., Holečkova 9, Praha 5,

dokoran@dokoran.cz, <http://www.dokoran.cz>

(633. publikace, 117. elektronická, pdf;

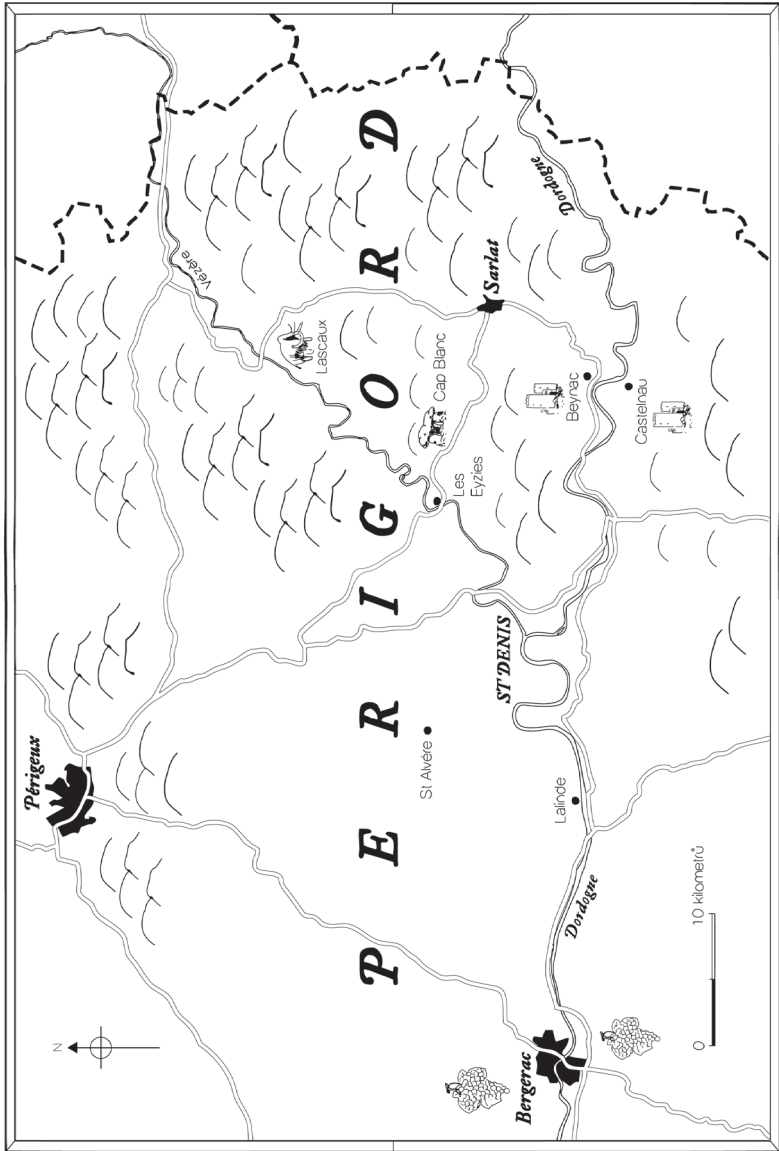
634. publikace, 118. elektronická, epub;

635. publikace, 119. elektronická, mobi).

ISBN 978-80-7363-579-4 (pdf)

ISBN 978-80-7363-580-0 (epub)

ISBN 978-80-7363-581-7 (mobi)

Obsah

Tiráž	
Perigord	
Obsah	
Kapitola 1	
Kapitola 2	
Kapitola 3	
Kapitola 4	
Kapitola 5	
Kapitola 6	
Kapitola 7	
Kapitola 8	
Kapitola 9	
Kapitola 10	
Kapitola 11	
Kapitola 12	
Kapitola 13	
Kapitola 14	
Kapitola 15	
Kapitola 16	
Kapitola 17	
Kapitola 18	
Kapitola 19	
Kapitola 20	
Kapitola 21	
Kapitola 22	
Kapitola 23	
Kapitola 24	
Kapitola 25	
O autorovi	

PIERROTOVI

Poděkování

Je mou milou povinností poděkovat Gabrielle Merchezové a Michaelu Millsovi za to, že mě přilákali do Périgordu, Renému za to, že udělal dům tak pohodlný a mým nejbližším: Julii, Kate a Fanny, jakož i našim bassetům Borhwellovi a Bensonovi, za to, že dům zabydleli.

Děj této knížky je smyšlený a všechny postavy rovněž, ale jsem zavázán skvělému příteli Pierrotovi za inspiraci a kuchařský um, Baronovi za jeho moudrost a vína, Raymondovi za jeho historiky a bezednou láhev armagnaku a Hannes a Tine za jejich přátelství, tenisová klání a nezapomenutelné pokrmy. V tenisovém klubu jsem se naučil, jak se rožní divočák; jak připravit *vin de noix* mě poučili všichni a vzhledem k předpisům Evropské unie raději nebudu jmenovat ty, kdo mě naučili, jak zužitkovat prase tak, že z něj nic nepříjde nazmar.

Je prakticky nemožné vyjmenovat všechny úžasné přátele a sousedy, kteří nás tak nádherně a vřele přijali, ale mohu zodpovědně prohlásit, že obyvatelé údolí Vézèry v Périgordu po právu nazývají toto místo kusem ráje a jsem poctěn, že se o něj mohu s nimi podělit.

Jane a Caroline Woodovy daly této knížce konečnou podobu a jsem jim za to hluboce vděčný.

Police National
Place Dubernin
Périgueux

HLÁŠENÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI
Č.j. PN/24/MI/47398(P)

Mimořádná událost: Násilná smrt
Příčina smrti: Bodné rány, vykrvácení
Datum: 11. května
Místo nálezu: St Denis, Dordogne 24240
Hlášení podal: Velitel městské policie, Courrèges,
Benoît
Vyšetřující soudce: Zatím nejmenován
Detektiv pověřený vyšetřováním: Náčelník
kriminálního oddělení J-J Jalipeau
Oběť: Hamid al-Bakr
Datum narození: 14. 7. 1923
Místo narození: Oran, Alžír
Povolání: Voják (seržant v důchodu), domovník
Vojenské identifikační číslo 47937692A
Číslo sociálního zabezpečení: KV47/N/79457463/M
Místo zaměstnání: (poslední známé) Ženiijní učiliště,
Lille
Adresa: La Bergerie, Chemin Communale 43, St Denis,
24240

Hlášení:

Městský policista Courrèges, jehož doprovázel strážník kapitán Duroc, Etienne, služebna 24/37, se dostavili do osamocené venkovského domu patřícímu zesnulému na základě telefonátu vnuka oběti, Karima al-Bakra. Smrt stanovil Morisot, Albert, náčelník hasičského sboru v St Denis. Smrt způsobilo vnitřní krvácení po bodných ranách. Oběť měla svázané ruce a byla fyzicky týrána. Technici k ohledání místa činu zavoláni z Bergeracu.

Poznámka: Kopie všech hlášení budou zaslány na prefekturu v Périgueux.

kapitola 1

Jednoho jasného květnového rána, tak brzy, že se mlha stále ještě válela nad obloukem řeky, se na útesu nad malým francouzským městečkem zastavila bílá dodávka. Vystoupil z ní muž, popošel k okraji silnice, mocně si protáhl záda a přitom se kochal dobře známým pohledem. Muž byl pořád ještě mladý a evidentně docela ve formě, neboť byl celkem štíhlý a pohyboval se svižně. Nicméně když povolil svaly, uvědomil si svou zálibu v dobrém jídle a něžně si prohmatával břicho, jestli neobjeví přebytečný tuk – stálá hrozba v téhle jarní době, kdy ragbyová sezóna už skončila a pořádná lovecká sezóna ještě nezačala. Jeho oblečení tvořila zřejmě z poloviny uniforma – pečlivě vyžehlená modrá košile s výložkami ale bez kravaty, tmavomodré kalhoty a černé boty. Husté tmavé vlasy měl nakrátko ostříhané, hnědé oči se dívaly přátelsky a ústa vypadala, jako by byla vždy připravena se začít usmívat. Na odznaku na hrudi, jakož i na dveřích dodávky stálo *Police Municipale*. Poněkud zaprášená brigadýrka ležela na sedadle spolujezdce.

V ložném prostoru dodávky bylo vidět páčidlo, chumel startovacích kabelů, košík s čerstvě snesenými vejci a vedle něj další s prvními jarními lusky hrášku, dále dvě tenisové rakety, boty na ragby,

běžecské boty a velký vak s různými sportovními potřebami, vše propletené s rezervním vlascem na ryby. Kdesi pod tím ležela lékárníčka, malá krabice s nářadím, deka a piknikový koš s talíři a skleničkami, slánkou a pepřenkou, hlavička česneku a kapesní nůž s kostěnou rukojetí a vývrtkou. Pod předním sedadlem byla zastrčena láhev ne zcela legální pálenky *eau de vie* od jednoho spřáteleného farmáře. Poslouží k přípravě *vin de noix*, jakmile budou na den sv. Kateřiny k mání zelené vlašské ořechy. Benoît Courrèges, velitel městské policie v malém městečku St Denis s 2 900 dušemi, všeobecně zvaný Bruno, byl vždycky připraven na všechny možnosti.

Nebo téměř na všechny. Nenosil pás obtěžkaný pouzdrem se zbraní, pouty a baterkou, klíči a notesem a dalšími břemeny, které tíží každého francouzského policistu.¹ Nepochybně by se někde pod tím harampádím ve voze našel pár obstarožních pout, ale Bruno už dávno zapomněl, kde od nich mohou být klíče. Baterku dokonce měl a už si několik dní vytrvale připomínal, že do ní musí koupit baterie. Měl i notes: ležel spolu s pár tužkami ve schránce před sedadlem spolujezdce, ale momentálně byl plný různých receptů, poznámek z poslední schůze tenisového klubu (ty ještě musí přepsat na vrtkavém starém počítači, kterému nedůvěřoval) a řady jmen a telefonních čísel *minimes*, kluků, kteří projevíli zájem navštěvovat jeho ragbyový kurz.

Brunova poloautomatická pistole, trochu obstarožní MAB 9mm, byla zamčena v trezoru v jeho kanceláři na radnici, odkud ji vydával jen jednou za rok, když musel podstoupit kontrolní střelbu na policejní střelnici v Périgueux. Během těch osmi let služby u městské policie ji měl u sebe jen třikrát. Poprvé, když byl v sousední obci zpozorován vzteklý pes a policie měla pohotovost. Podruhé to bylo, když francouzský prezident projížděl skrz St Denis, aby si prohlédl

¹ Náčelníkem městské policie ve Francii je starosta a činnost městské policie se převážně redukuje na řízení dopravy a pomoc při živelných pohromách. Strážníci pracují jen od 6.00 do 23.00 a často ani nemají zbraň. Pozn. překladatele.

proslavené jeskynní malby v Lascaux. Prezident se zastavil v St Denis, aby navštívil svého starého přítele Gérarda Mangina, jenž byl starostou St Denis a Brunovým zaměstnavatelem. Bruno zasalutoval prvnímu muži Francie a hrdě stál na stráží před radnicí, kde se přátelsky bavil s mnohem lépe vyzbrojeným členem prezidentovy ochranky, z něhož se vyklubal Brunův spolubojovník z doby jejich společné armádní minulosti. Potřetí se Bruno ozbrojil, když z místního cirkusu utekl bojující klokan, ale to je jiný příběh. Ve službě Bruno ještě nikdy zbraň nepoužil a byl na to náležitě hrdý. Jako většina mužů (a nemálo žen) z oblasti St Denis i on střílel během lovecké sezóny takřka denně. Obvykle také trefil cíl, pokud se zrovna nesnažil střelit *bécasse* – ptáka, který mu sice nejvíce chutnal, ale který byl téměř nepolapitelný.

Bruno spokojeně shlížel na své městečko, které ve svěžím jitru vypadalo, jako by ho *le bon Dieu* zázračně stvořil přes noc. S potěšením pozoroval, jak se v záři nízko stojícího slunce leskne a třpytí zčeřená hladina řeky Vézère pod oblouky staříčkého kamenného mostu. Žluté a rudé pruhy světla oživovaly trávu pod vrbami a tancovaly na medově zbarvených fasádách starých domů podél řeky. Čelní skla a chromované nárazníky vozů a karavanů parkujících za lékařským střediskem zářily do dálky, stejně tak jako větrná korouhvička na kostelní věži a orel na vršku městského pomníku padlých ve válce, kde se bude muset v poledne zúčastnit slavnostního ceremoniálu.

Život ve městě se zvolna rozbíhal, první zákazníci se trousili do Fauquetovy kavárničky a všechno vypadalo idylicky mírumilovně. Až sem nad město slyšel skřípot vytahované kovové rolety Lespinassova *tabacu*, kde se kromě cigaret prodávaly rybářské pruty, revolvery a munice. Jak logické, pomyslel si Bruno – prodávat ty smrtící věci společně. Aníž by se musel dívat, věděl, že roletu vysouvá madame Lespinassová, kdežto její manžel už kráčí do kavárničky pro první z mnoha skleniček bílého, které ho budou po celý den udržovat v příjemně povznesené náladě.

Také osazenstvo radnice už bude u Fauqueta, budou popíjet kávu, přikusovat croissanty a přitom prohlížet titulky ranního vydání *Sud-Quest*. Vedle nich bude sedět chumel starších mužů studujících do-

stihovou sázenku a vychutnávajících si svou první ranní *petit blanc*. Obuvník Bachelot chodívá na skleničku také k Fauquetovi, kdežto jeho soused a úhlavní nepřítel Jean-Pierre, majitel obchodu s jízdničními koly, začíná den v Ivanově kavárničce *Café de la Libération*. Jejich nepřátelství mělo počátek v době války: jeden z nich byl členem komunistického hnutí odporu a druhý se zapojil do de Gaullovy *Armée Secrète* – Bruno si ale nebyl schopen pamatovat, který patřil kam. Zato věděl, že ti dva spolu od války nepromluvili ani slovo a ani nedovolili svým rodinám, aby pronesli něco přátelštějšího než mrazivé „*bonjour*“. Také se říkalo, že oba dva muži zasvětili řadu let tajnému úsilí svést manželku toho druhého, a starosta jednou při skleničce Brunovi tvrdil, že podle něj určitě uspěli oba. Bruno byl ale dost dlouho policistou na to, aby bral tvrzení o nevěrách svých bližních s rezervou. A jelikož si v těchto choulostivých záležitostech pečlivě hlídal vlastní soukromí, přiznával stejné právo i ostatním.

Tento ranní chod města představoval rituál, jež bylo nutno respektovat – patřila k němu i důslednost, s níž každá rodina měla vybránou jednu z místních čtyř pekáren a pouze v té kupovala pekařské produkty. A když byla nucena přijít v době dovolené ke konkurenci, lamentovala, jak jinak pečivo chutná a jak má jinou konzistenci. Tyto ranní rituály obyvatel St Denis byly Brunovi stejně důvěrně známé jako jeho vlastní: rozcvička při poslechu *Radia Périgord*, sprcha se speciálním šampónem, který byl zárukou proti plešatění, mýdlo s vůní zeleného jablka. A než se uvaří káva, nakrmit slepice a podělit se o toasty z včerejší bagety se psem Gigim.

Bruno přenesl pohled přes potok, který se vléval do řeky Vézère, na vápencové skály svažující se do údolí. Jejich tmavé, a přitom podivně mámivé jeskyně skrývaly prastaré malby, které lákaly do údolí školní výpravy a turisty. Turistická kancelář je nazvala „Kolébkou lidstva“ a tvrdila, že tahle část Francie představuje nejdéle trvale obydlené území v celé Evropě. Lidé tu žijí už nějakých čtyřicet tisíc let, přežili tu doby ledové i období oteplení, záplavy, války a hladomory. Bruno dobře chápal proč. Zároveň si uvědomoval, že tu ještě existuje řada jeskyní a kreseb, které by rozhodně měl vidět.

Dole u řeky uviděl potrhlou Angličanku, jak napájí koně po ranní projížďce. Jako vždycky byla stylově oblečená: naleštěné černé holínky, krémové rajtky a černé sáčko. Kaštanové vlasy jí vykukovaly zpod jezdecké čapky jako liščí ocas. Bruno vlastně pořádně nechápal, proč o ní lidé říkají, že je potrhlá. Jemu vždy připadala naprosto normální a podle všeho i docela dobře vedla svůj malý penzion. Dokonce mluvila celkem přijatelnou francouzštinou, což se rozhodně nedalo říct o většině Angličanů, kteří se tady v okolí usadili. Když se podíval na silnici vedoucí podél řeky, uviděl několik nákladáků, které přivázely místní farmáře do St Denis na týdenní trh. Za chvíli už bude muset nastoupit do služby. Vzal do ruky jediné zařízení, které nikdy neodkládal – mobilní telefon – a zavolal dobře známé číslo do *Hôtel de la Gare*.

„Marie, už se objevili?“ zeptal se. „Včera přepadli trh v St Alvère, takže jsou v naší oblasti.“

„Tuhle noc ne, Bruno. Jsou tu jen lidi, co pracují na tom projektu muzea a jeden španělský řidič,“ řekla Marie, která hotel poblíž nádraží vedla. „Ale vzpomeň si, že když tu byli posledně a nic nenašli, zaslechla jsem, jak se radí, že si příště najmou auto v Périgueux, abys je nemohl vystopovat. Zatracené gestapo!“

Bruno byl loajální spíše k místní komunitě a starostovi než k oficiálnímu francouzskému právnímu systému, zvláště když to bylo vlastně právo bruselské. Proto si s bruselskými inspektory pověřenými kontrolovat, zda se na francouzských trzích dodržují hygienická pravidla zavedená Evropskou unií, hrál na schovávanou. Nic proti hygieně, ale místní farmáři z okresu St Denis dělali svoje sýry a *pâté de foie gras* a *rilletes de porc* stejným způsobem o pár set let dříve, než někdo slyšel o EU a proto těžce nesli, když jim cizí byrokraté vykládali, co mohou a nemohou prodávat. Spolu s ostatními městskými policisty v okolí Bruno vytvořil rafinovaný varovný systém, aby se trhovci včas dozvěděli o nevítaných návštěvnících.

Inspektoři známí v této části Francie, která kdysi velice odvážně bojovala proti německé okupaci, jako „gestapo“, dorazili poprvé na trh v Périgueux ve služebním voze s rudou belgickou poznávací

značkou. K Brunovu nemilému překvapení byly při druhé návštěvě všechny pneumatiky jejich vozu propíchnuty. Inspektoři tedy příště přijeli v autě s podezřelým pařížským číslem „75“, takže i s tímto vozem bylo naloženo jako za války. Bruno se začal obávat, že místní odvetná opatření začínají být nepřiměřená. Měl celkem jasnou představu, kdo má proříznutá kola na svědomí, a osobně příslušná místa varoval. Doufal, že po jeho intervenci se situace zklidní. Nemělo přece smysl uchylovat se k násilí, když rozumný výzvědný systém může zajistit, aby z trhu zmizelo všechno závadné dřív, než se inspektoři objeví.

Pak inspektoři změnili taktiku, přijížděli vlakem a přespávali v místních hotelech u nádraží. To ovšem znamenalo, že byli snadno identifikováni majiteli hotelů, z nichž každý měl nějakého bratrance nebo dodavatele, který připravoval *crottins* z kozího sýra a *foie gras*, domácí džemy a olej ochucený vlašskými ořechy a lanýži a *confits*, což všechno činilo tuhle část země samým srdcem francouzské gastronomické kultury. Bruno s plnou podporou svého nadřízeného starosty St Denis, a všech zvolených radních, dokonce včetně komunisty Montsourise, považoval za svou povinnost ochránit své sousedy a přátele před bruselskými blby. Jejich představa jídla ustrnula na mušlích s pomfrity, a to ještě zmršili dobré brambory průmyslově vyráběnou majonézou, protože neměli dost trpělivosti, aby si ji připravili sami.

Takže teď zkoušeli inspektoři nový trik: pronajali si vůz v místní půjčovně, aby mohli přepad tržiště uskutečnit nenápadněji a doufali, že následně zmizí s netknutými pneumatikami. Předchozího dne se jim podařilo udělit čtyři pokuty v St Alvère, ale něco takového se jim nemohlo podařit v St Denis, jehož slavný trh se konal už více než sedm set let – ne, pokud tady byl Bruno.

Bruno se ještě naposledy podíval na ráj, který mu byl svěřen k dohledu, zhluboka se nadechl domácího vzduchu a vsoukal se do dodávky. Tak jako každé lahodné jarní ráno si vzpomněl na německé rčení, které mu řekl jeden z turistů: největší štěstí je „žít jako bůh ve Francii“.

kapitola 2

Bruno to sice nikdy nepočítal, ale na trhu nejspíš každé ráno políbil stovku žen a potrásl si rukou nejméně s tolika muži. Toho dne byla první na řadě Tlustá Jeanne, jak jí říkali kluci ve škole. Francouzi, kteří se více než kdo jiní věnují zkoumání úžasné záhady ženství, jsou možná jediní lidé na světě, kteří si váží toho, čemu říkají *jolie laide* – nevýrazná či dokonce nehezká žena, která je ale v takové pohodě a vyzařuje z ní taková spokojenost, že se stává krásnou. A Tlustá Jeanne byla padesátiletá *jolie laide* téměř sférických tvarů. Ani v nejbujnější fantazii ji člověk nemohl označit za krásku, ale byla to příjemná a nezakomplexovaná žena, jejíž úlohou bylo vybírat od každého stánkaře mírný poplatek za privilegium vystavovat zboží na trhu v St Denis. Stržené peníze ukládala do hnědého koženého váčku, který udeřil Bruna do stehna, když se k němu s překvapivou rychlostí otočila a nastavila obě tváře k rituálnímu polibku. Pak mu dala čerstvou jahodu ze stánku madam Vernietové a Bruno se od Jeanne odtrhl, aby mohl políbit ošlehané tváře staré ovdovělé farmářky jako výraz díků a pozdravu.

„Tohle,“ ukázal Bruno Jeanne a vyndal pár fotografií z náprsní kapsy, „jsou fotografie inspektorů, které pořídil včera Jo-Jo na trhu

v St Alvère.“ Bruno se včera večer vypravil za svým kolegou z městské policie v St Alvère, aby tyhle obrázky získal. Mohl sice požádat, aby mu je poslali na radnici do počítače, ale Bruno byl opatrný a při svých tajných zpravodajských operacích nechtěl zanechat elektronickou stopu.

„Kdybys je někde uviděla, zavolej mi. A dej pár obrázků k Ivanovi do kavárny, Jeannot do bistra a Yvette do trafiky, ať je ukážou zákazníkům. A teď běž varovat farmáře u kostela, já si vezmu na starost ty směrem k mostu.“

Každé úterý od roku 1346, kdy Angličané zajali polovinu francouzské šlechty v bitvě u Kresčaku a slavná rodina Brillamontů musela získat peníze, aby mohla zaplatit výkupné za svého pána, se v malém périgorském městečku St Denis konal trh. Obyvatelé městečka shromáždili královskou sumu padesáti liver pro svého feudálního pána a na oplátku získali právo konat trh. Pochopili, že to zaručí živobytí jejich malé komunitě šťastně sídlící v místě, kde se říčka Le Mauzens vlévá do řeky Vézèry, hned za ruinami starého římského mostu. Jen o jedenáct let později poražení šlechtici a rytíři Francie znova popohnali své ztěžka se šinoucí oře proti anglickým lučištníkům a jejich dlouhým lukům a opět padali jako mouchy. Po bitvě u Poitiers musel být Seigneur de Brillamont znova vykoupen z rukou vítězných Angličanů, ale tou dobou už poplatky z trhů vynesly tolik peněz, že byl římský most nahrubo opraven. Takže za dalších padesát liver si měšťané koupili právo vybírat na mostě mýtné a to městu zajistilo blahobyt na věky.

Toto byly prvé pŭtky v odvěké válce mezi francouzskými vesničany na jedné straně a výběřčími daní a vymahači státní moci na straně druhé. Současný boj s inspektory (kteří byli Francouzi, ale rozkazy jim přicházely z Bruselu) byl jenom nejnovějším kolem v této nekončné válce. Kdyby šlo o francouzské zákony a nařízení, Bruno by možná váhal se tak jednoznačně angažovat při jejich obcházení. Ale to nebyly: byly to bruselské zákony z nějaké daleké Evropské unie, která dovolovala, aby mladí Dánové a Portugalci a Irové pracovali každé léto v místních kempech a barech, jako kdyby to byli Fran-

couzi. Místní farmáři a jejich manželky si museli nějak vydělat na živobytí, a kdyby měli zaplatit ze svého skrovného příjmu na trhu pokuty udělované unijními inspektory, byla by to pro ně těžká rána. A co víc, všichni to byli Brunovi přátelé a sousedé.

Popravdě řečeno, nebylo tu zas tak mnoho farmářů, které mohl Bruno varovat. Na trhu v poslední době stále přibývaly cizí stánky kde se prodávaly džíny, dámské šaty a jiný textil: laciné svetry, trička a oblečení z druhé ruky. Dva Senegalci černí jako uhel prodávali pestrobarevné *dašiky*, kožené pásky a peněženky a pár místních keramiků tu vystavovalo svoje zboží. Byl tu jeden stánek s chlebem z ekologického hospodářství a několik místních vinařů nabízelo svoje dezertní vína Bergerac a Montbazillac, kterými nás dobrotivý Bůh obdařil ve své moudrosti, abychom jimi zapíjeli *foie gras*. Pak tu byl brusič nožů, stánek s železářským zbožím a Vietnavec Dien se svými „jarními závitky“. Jules prodával ořechy a olivy, zatímco jeho choť se věnovala obrovskému kotli s vařicí *paellou*. Různé stánky s ovocem a zeleninou, kořením a sazeničkami rajčat byly před inspektory v bezpečí – aspoň prozatím.

Ale Bruno musel varovat všechny ty, kdo prodávali domácí sýry a paštičky a kuřata, jež byla zabita rodinnou sekerou na nějakém starém špalku na dvoře místo v bíle vykachlíkovaných jatkách lidmi v bílých pláštích a se sítkou na vlasech. Jedné starší farmářce pomohl složit čerstvě zabitá kuřata do rozměrné plátěné tašky, která byla následně bezpečně uschována v Patrickově autoškole. Bohatší farmáři, kteří si mohli dopřát mobilní chladicí boxy, vždycky nechali *Tante Marie* a *Grande-mère Colette*, aby si ukryly svoje „nelegální“ sýry vedle těch jejich. Bylo všeobecným tajemstvím, že takhle to na trhu funguje.

Brunův mobil zazvonil. „Jsou tady, parchanti,“ řekla Jeanne, zřejmě myslela, že šeptem. „Parkujou před bankou a Marie-Hélène je poznala podle fotografie, co jsem dala Ivanovi. Viděla je, když si zašla na *petit café*. Ví to stoprocentně.“

„Všimla si, co mají za auto?“

„Stříbrný renault Laguna, zánovní.“ Jeanne přečetla do telefonu

poznávací značku. Zajímavé, pomyslel si Bruno. Poznávací značka byla z okresu Corrèze. Takže jeli vlakem do Brive, tam si auto půjčili, mimo region Dordogne. Zřejmě jim došlo, že existuje místní síť pozorovatelů, která jejich příjezd hlásí. Bruno opustil pěší zónu a vešel po starém mostě na náměstí – až půjdou inspektoři na trh, budou muset projít kolem něho. Zavolal šéfům městské policie v okolních městečkách, kde se měl tento týden konat trh, a dal jim číslo inkriminované Laguny. Tím splnil svou povinnost, či lépe řečeno půlku své povinnosti. Ochránil přátele před inspektory a teď ještě bude muset ochránit inspektory.

Takže zavolal Joeovi, který před Brunem zastával čtyřicet let funkci velitele městské policie v St Denis. Teď trávil čas návštěvami starých přátel na všech trzích v okolí, předstíraje, že tam přijel, aby prodal pár zástěr a pracovních plášťů nadměrných velikostí, které měl uložené v nákladním prostoru dodávky. Více než prodávání se ale věnoval přátelům a zapíjení „náhodných“ setkání sklenkou *petit rouge*. Joe byl před dvěma generacemi platným hráčem ragby a ještě dnes byl významným funkcionářem místního ragbyového oddílu. V klopě nosil červený knoflíček, který dával na vědomí, že Joe je nositelem *Légion d' Honneur* – uznání za to, že jako kluk dělal poslička pro hnutí odporu proti Němcům. Bruno si byl jistý, že Joe ví, kdo má na svědomí ony propíchnuté pneumatiky, a nejspíš to celé pomáhal zorganizovat. Joe znal každého v celém okrese a s polovinou z nich byl nějak spřízněn, včetně většiny současných útočníků místního ragbyového týmu, pořizků, kteří byli postrachem okresní ragbyové ligy.

„Ahoj, Joe,“ začal Bruno, když starý pán zvedl s obvyklým zavrčením sluchátko, „s inspektory je to v pořádku. Víme, jak vypadají, a trh je čistý. Tentokrát nemůžeme potřebovat žádné potíže, mohlo by to situaci jenom zhoršit, chápeš?“

„Mluvíš o tom autě, co parkuje před bankou? Stříbrná Laguna?“ zeptal se Joe chraplavým hlasem, v němž byly slyšet tisíce vykouřených gauloisek zapíjené silným červeným vínem z vlastní produkce. „O ten už je postaráno, nedělej si žádné starosti. Gestapo pěkně odkráčí po svých, tak jako minule.“

„Joe, z toho by mohl mít někdo velký malér,“ řekl Bruno naléhavě, i když si uvědomoval, že stejně dobře by mohl mluvit do zdi. Jak to, k čertu, že Joe už o všem ví? Zřejmě byl v Ivanově kavárničce, když tam Jeanne nechala kolovat ty fotografie. A o autě mu nejspíš řekla i Marie-Hélène v bance, protože má za muže Joeova synovce.

„Jestli si nedáme pozor,“ pokračoval Bruno, „může z toho být pořádný průšvih. Takže nepodnikej nic, co by mě přinutilo zasáhnout.“

Vztekle sklapl mobil. Sledoval lidi přicházející po mostě – většinu z nich znal – a vyhlížel inspektory. A pak koutkem oka zahlédl povědomý vůz, otlučený starý renault Twingo, který používali místní četníci, když byli v civilu. Za volantem seděl nový *Capitaine*, se kterým se ještě nestačil seznámit. Prý přišel z Normandie – hubený suchar, který si zakládá na dodržování všech pravidel. Bruno náhle zpozorněl a rychle znova zavolal Joeovi.

„Okamžitě všechno zarazte. Zřejmě nás čekají další potíže. Teď jsem zrovna viděl jet kolem nového šéfa četníků a byl v civilu. Možná tam to auto narafičili a čekají, kdo se u něj ukáže. Nějak se mi to nelíbí.“

„*Merde*,“ řekl Joe. „To nás mělo napadnout, ale teď už je asi pozdě. Řekl jsem o tom v baru Karimovi a on slíbil, že to zařídí. Zkusím mu zavolat a zadržet ho.“

Bruno zavolal *Café des Sports*, které vedli Karim s manželkou Rashidou, velice hezkou ženou – teď v pokročilém stádiu těhotenství. Rashida řekla Brunovi, že Karim už odešel a pokud ví, nemá u sebe mobil. *Putain*, ulevil si Bruno v duchu a vyrazil přes most k parkovišti před bankou, aby se tam dostal dřív, než bude mít Karim malér.

Když se Bruno někdy před deseti lety v městečku objevil, byl Karim arabský teenager a zarputilý pořízek, připravený porvat se s každým Francouzem, který by o to měl zájem. Bruno takové kluky znal a Karima postupně přesvědčil, že je natolik atletický typ, aby si mohl touhu po rvačce schovat na ragbyové hřiště. Pomocí dvou tréninků každý týden, ragbyového zápasu každou sobotu a tenisu v létě se Brunovi skutečně podařilo dosáhnout toho, že se Karim vyhnul po-

tížím. Nejprve dostal Karima do školního mužstva, pak do místního ragbyového týmu, a nakonec do ligy, která už byla na takové úrovni, že si Karim vydělal dost peněz na to, aby se oženil s Rashidou a koupil kavárničku. Bruno měl dokonce na jeho svatbě proslov. *Putain. Putain. Putain.*

Kdyby se dostal Karim do maléru v téhle záležitosti, měl by pěkné nepříjemnosti. Inspektoři by přiměli svého šéfa, aby si stěžoval prefektovi, který by stížnost předal *Police Nationale*, anebo by stížnost šla na ministerstvo obrany, a to by sem poslalo četníky specializované na trestnou činnost na venkově. Kdyby Karima s Rashidou zastrašili natolik, že by začali vypovídat, těžko říct, jak by to všechno skončilo. Úmyslné poškození státního majetku by automaticky znamenalo konec Karimovy licence na prodávání tabákových výrobků a konec jeho kavárny. Možná by Karim nemluvil, ale Rashida by měla starost o dítě a mohli by ji zlomit. To by vyšetřovatele dovedlo k Joeovi a ragbyovému mužstvu, a než by se člověk nadál, kdekdo v tichém a mírumilovném městečku by byl obviněn. Tomu je třeba zabránit.

Když Bruno zabočil za roh kolem úřední desky a pomníku obětí války, ocitl se u řady vozů parkujících před *Crédit Agricole* a opatrně zvolnil krok. Rozhlížel se po policejním renaultovi a pak spatřil Duroca, jak stojí ve frontě před bankomatem. O dvě místa za ním se tyčil Karim a spokojeně konverzoval s Colette z čistírnou oděvů. Bruno si oddechl a došel k urostlému Alžířanovi.

„Karime,“ řekl Bruno a rychle dodal: „*Bonjour, Collete!*“ Políbil Collete na tváře, načež se znova otočil ke Karimovi. „Potřebuju si s tebou promluvit o sestavě na nedělní zápas. Jenom krátce, vyřídíme to za moment.“ Popadl Karima za loket, rozloučil se s Colette, kývnutím pozdravil Duroca a táhl váhající oběť zpátky k mostu.

„Přišel jsem tě varovat. Myslím, že to auto je návnada, možná dokonce požádali o spolupráci četníky,“ řekl Bruno. Karim se zastavil a spokojeně se usmál.

„Taky mě to napadlo, Bruno, a pak jsem uviděl toho nového poldu, jak stojí ve frontě před bankomatem, a přitom se kouká na všechny strany... Tak jsem si stoupl za něj. Každopádně je to už zařízené.“

„Tys propíchl ta kola Durocovi před nosem?“

„Nic takového,“ uculil se Karim. „Řekl jsem synovci, ať to zařídí spolu s ostatními děcky. Zatímco já si tu povídal s Colettou a s Durocem, připlížili se k autu a nacpali do výfuku bramboru. Neujedou ani deset kilometrů a motor se zadře.“

kapitola 3

Když siréna ječením oznámila poledne, Bruno stál v pozoru před radnicí a uvažoval, jestli je to stejný tón, co kdysi oznamoval příchod Němců. Vybavily se mu obrázky ze starých filmových týdeníků: střemhlav útočící štuky, lidé prchající do protiletectvých krytů, vítězný wehrmacht pochodující v roce 1940 Vítězným obloukem, aby orazítkoval Champs-Élysées svými holínkami a stvrdil tak dobytí Paříže. A dnešek, přemítal Bruno, je výroční den odplaty, osmý květen, den kdy Francie oslavuje konečné vítězství. A i když si leckdo myslí, že v dnešní Evropě to je zastaralé a nepřátelské gesto, městečko St Denis si připomínalo vítězství každoročním slavnostním pochodem svých ctihodných válečných veteránů.

Bruno měl od rána napilno: rozmístil značky s nápisem *Route Barrée* na postranní ulice a zajistil květinové věnce. Uvázal si kravatu a vyleštil boty. Upozornil pamětníky v obou kavárničkách, že se blíží památný den a přinesl ze sklepa radnice vlajky. I sám starosta teď stál před radnicí a čekal, přes prsa šerpu symbolizující jeho funkci a červenou růžici *Légion d' Honneur* v klopě. Strážníci zadržovali netrpělivou dopravu a ženy v domácnosti si stěžovaly, že mají těžký nákup a naléhaly, kdy už budou moct přejít přes silnici.

Jean-Pierre z obchodu s velocipédy nesl *tricolore* a jeho nepřítel Bachelot prapor s lotrinským křížem, znakem generála de Gaullea a Svobodné Francie. Marie-Louise, která byla za války mladá holka, dělala kurýra jedné z odbojových skupin a skončila v koncentračním táboře Ravensbrück, který šťastně přežila, nesla hrdě prapor rodného městečka St Denis. Komunistický radní Montsouris nesl malou vlajku Sovětského svazu. Monsieur Jackson – na to, že tohle zařídil, byl Bruno obzvláště hrdý – nesl vlajku rodné Británie. Monsieur Jackson byl učitel v důchodu, který se sem na stará kolena přistěhoval ke své dceři, jež si vzala Pascala z místní pobočky pojišťovny. Jakson naruškoval jako osmnáctiletý sice jen několik týdnů před koncem války, ale přesto byl jejich spolubojovníkem a zasloužil si tu poctu zúčastnit se slavnostního pochodu. Jednoho dne, umiňoval si Bruno, musím najít i nějakého pravého Američana, ale prozatím vlajku s hvězdami a pruhy nesl mladý Karim, jakožto hvězda ragbyového týmu.

Starosta dal povel a městská kapela začala hrát *Marseillaise*. Jean-Pierre pozdvihl francouzskou vlajku, Bruno a policisté zasalutovali a malý průvod se vydal přes most s prapory chrabře plápolajícími ve větru. Za veterány kráčely tři řady rodáků ze St Denis, kteří sice vykonali vojenskou službu už v čase míru, ale dostavili se do průvodu z povinnosti ke svému rodnému městu a svému národu vůbec. Bruno si všiml, že na to, jak Karim nese vlajku, se přišla podívat celá jeho rodina. Průvod uzavíral houf malých kluků, kteří vysokými hlásky propěvovali hymnu. Za mostem před bankou průvod zahrnul vlevo a kráčel parkovištěm k pomníku, bronzové postavě francouzského vojáka z první světové války. Jména padlých ze St Denis zabrala tři strany podstavce sochy. Bronz už léty ztmavl, ale symbol vítězství, orel usazený s rozepjatými křídly na rameni vojáka, zářil zlatě jako nový. Starosta ho nechal pro tuhle příležitost vyleštit. Čtvrtá strana podstavce bohatě stačila pro jména mrtvých ze druhé světové války a následných válek ve Vietnamu a Alžíru. Jak Bruno věděl z vlastní krátké zkušenosti, z bojů na Balkáně žádná nová jména nepřibyla. Vždycky na to myslel s úlevou a zároveň žasl, že tak malá komunita, jako je St Denis, mohla přijít o dvě stě mužů v jatkách let 1914–1918.

Místní školáci byli seřazeni po obou stranách pomníku, děti z mateřské školy v první řadě si cucaly palce a držely se za ruce. Ti o málo starší za nimi v džínách a tričkách byli stále ještě dost mladí na to, aby je tato podívaná fascinovala. Naproti nim se už ale někteří teenageri z *Collège* ušklíbali a nechápavě sledovali, jak je možné, že se nová Evropa, kterou zdědili, může vyžívat v takovémhle zastaralém oslavování národní hrdosti. Bruno si nicméně povšiml, že většina teenagerů stojí tiše, jako by si uvědomovali, že seznam jmen na podstavci pomníku je vše, co zbylo z jejich dědů a pradědů a že ta jména říkají cosi o jejich dědictví a velké záhadě války, že jde o cosi, co může Francie jednoho dne od svých synů opět žádat.

Jean-Pierre a Bachelot spolu sice už padesát let nemluvili, ale oba znali rituál této každoroční slávy, takže popošli dopředu a sklonili vlajky k poctě bronzového vojáka a jeho orla. Montsouris sklonil svou rudou vlajku a Marie-Louise udělala totéž, až se prapor St Denis dotkl země. S malým zpožděním daným nezkušeností následovali příkladu předchozích aktérů i Jackson a Karim. Starosta slavnostně popošel ke stupínku, který Bruno před pomník nachystal.

„*Français et Françaises*,“ oslovil malé shromáždění. „Francouzi a Francouzky, zástupci našich statečných spojenců. Sešli jsme se na tomto místě, abychom oslavili Den vítězství, jenž se rovněž stal dnem míru, osmý květen, který znamenal konec nacismu a počátek evropského usmíření a dlouhé období pokojného života. Tento mír byl vybojován díky statečnosti obyvatel St Denis, jejichž jména jsou zde vyryta, jakož i statečností mužů a žen, kteří tu stojí před vámi a kteří nikdy nesklonili hlavu před okupanty. Kdykoliv se Francie ocitla ve smrtelném nebezpečí, synové a dcery ze St Denis byli připraveni vyslyšet její volání a jít bojovat za vlast, za svobodu, rovnost a bratrství a za lidská práva, jež Francie symbolizuje.“

Starosta se odmlčel a kývl na Sylvii z pekárny – ta postrčila dopředu dcerku, která držela v rukou květinový věnec. Holčička v červené sukénce, bílé blůzičce a dlouhých bílých punčoškách váhavě kráčela ke starostovi, podala mu věnec a s polekaným výrazem strpěla, aby ji starosta políbil na obě tváře. Starosta poté s věncem

slavnostně popošel k pomníku, položil květiny k bronzovým nohám vojína, otočil se k přítomným a zvolal: „*Vive la France, Vive la République!*“

Po tomto zvolání Jean-Pierre a Bachelot, oba už ve věku, kdy je těžké prapory hodně zmáhaly, vztyčili slavnostně vlajky a kapela začala hrát *Le Chant des Partisans*, starou hymnu *Résistance*. Po tvářích obou mužů začaly stékat slzy a Marie-Louise se rozplakala, až se vlajka v jejích rukou roztancovala a všechny děti, dokonce i teenageři, se tvářili slavnostně, až dojatě, jak vycítili, že tihle lidé prošli jakousi neznámou strašnou zkouškou života.

Jak píseň doznívala, vlajky tří spojenců – sovětská, britská a americká – napochodovaly vpřed a byly pozdviženy ke slavnostnímu pozdravu. Pak přišlo překvapení: vystoupení, které zorganizoval spolu se starostou Bruno. Zástupce odvěkého francouzského nepřítele, Anglie, jež s Francií bojovala tisíc let, aby byla jejím spojencem pouhé jedno století, dostal příležitost vystoupit v den vítězství.

Bruno sledoval, jak páně Jacksonův třináctiletý vnuk vystoupil z městské kapely, kde hrál na trubku, a popošel vpřed, v ruce blyštivou mosaznou polnici visící na rudé šerpě. Chlapec došel k pomníku, poklonil se starostovi a zatím co se ztichlé obecnost překvapeně dívalo na tuto novinku, zdvihl polnici ke rtům. Když Bruno uslyšel první dva dlouhé a tklivé tóny skladby *Last Post*, do očí mu vstoupily slzy a skrz ně viděl, jak se monsieuru Jacksonovi chvějí ramena a britská vlajka se mu třese v rukou. I starosta si otřel slzu, když poslední tóny polnice doznívaly a přihlížející zástup zůstal absolutně potichu, dokud chlapec elegantně neodložil polnici k boku. Pak vybuchl bouřlivý potlesk a Karim přiskočil k chlapci a potřásl mu rukou, jeho vlajka s pruhy a hvězdami se divoce rozkmitala a zamotala se s britskou a francouzskou. Bruno si povšiml, jak se rozblikaly blesky fotoaparátů.

Mon Dieu, pomyslel si Bruno. *Last Post* zafungovala tak úžasně, že tohle číslo budeme muset zařazovat pravidelně. Rozhlédl se po zástupu, který se zvolna rozcházel, a uviděl Phillipa Delarona, který psal obvykle sportovní reportáže pro noviny *Sud-Ouest*, jak s note-

sem v ruce zpovídá pana Jacksona a jeho vnuka. Teď, když si tady v okolí kupuje domy tolik Angličanů, pomyslel si Bruno, by se mohla hodit zmínka v tisku o tom, jak při oslavě Dne vítězství vystoupil nefalšovaný britský spojenec. Možná si pak Angličani budou méně stěžovat na různé daně z nemovitostí a na cenu vody do svých bazénů. Pak si povšiml něčeho zvláštního. Po každé z předchozích oslav ať už šlo o osmý květen, jedenáctý listopad, kdy skončila první světová válka, o osmnáctý červen, kdy de Gaulle vyzval k boji za svobodu Francie, nebo o čtrnáctý červenec, kdy Francie oslavovala svou revoluci, Jean-Pierre a Bachelot se od sebe odvrátili, aniž by si jen kývli na pozdrav, a pak každý sám odkráčel do radnice a uložil tam vlajku. Ale tentokrát zůstali nehnutě stát a upřeně na sebe hleděli – nemluvili spolu, to ne, ale nějaká komunikace mezi nimi proběhla. Úžasné, co udělá jedno sólo na trubku. Jestli příští rok seženu na oslavu nějaké Američany, dumal Bruno, možná spolu ti dva začnou i mluvit a nechají manželky toho druhého na pokoji. Ale jelikož mezitím bylo už půl jedné, Brunovy myšlenky – jako myšlenky každého dobrého Francouze – se stočily k otázce oběda.

Spolu s Marií-Louisou, která stále ještě vzlykala, přešel přes most a jemně jí vzal prapor z ruky. Starosta a Monsieur Jackson s dcerou a vnukem kráčeli kousek za nimi. Jean-Pierre a Bachelot se svými téměř identickými manželkami šli poslední. Městská kapela bez svého nejlepšího trumpetisty zahrála další válečnou píseň *J' attendrai*, z níž byl Bruno vždy naměkko. Byla to píseň o francouzských ženách, které se v roce 1940 loučily se svými muži odcházejícími do války, jež se změnila v šestitýdenní katastrofu a pět let vězeňských táborů. *Ve dne i v noci, stále budu čekat, až se vrátíš*. Francouzská historie by mohla být měřena válečnými písněmi, napadlo Bruna, mnoha smutnými, některými hrdinskými, ale každý z jejich veršů byl zatížen oběťmi.

Lidé se rozcházeli k obědu, většina matek s dětmi šla domů, ale některé rodiny se rozhodly završit významný den i svátečním obědem a zamířily do Jeannotina bistra za radnicí nebo do pizzerie za mostem. Normálně by se Bruno vydal s přáteli do Ivanovy kavár-

ničky a dal si jeho *plat du jour*. Obvykle to byl steak s pomfrity – až na období, kdy se Ivan zamiloval do jedné Belgičanky, která stanovala v místním kempu, a po tři úžasné a vášnivé měsíce, než se sebrala a zmizela zpět do Charleroi, se *steak-frites* změnilo v *moules-frites*.² Pak řadu týdnů nebyl vůbec žádný *plat du jour*, až do chvíle, kdy vzal Bruno truchlícího Ivana do baru a parádně ho opil.

Ale dneska byl významný den a starosta zorganizoval *déjeuner d'honneur*, slavnostní oběd pro ty, kdo účinkovali při oslavě. Takže teď všichni stoupali po starobylých schodech, které byly staletími používání uprostřed prošlapané, do nejvyššího patra, kde se nacházel radniční sál. Ten se při podobných příležitostech jako tato změnil v sál hodovní. Městským pokladem byl dlouhý starobylý stůl, který sloužil jak pro zasedání radních, tak pro slavnostní účely a říkalo se, že byl vyroben pro hodovní sál v zámku Brillamontů v oněch šťastnějších dobách, než začal Seigneur Brillamont pravidelně upadat do anglického zajetí. Bruno začal počítat: prostřeno bylo pro dvacet osob. Rozhlédl se, kdo budou jeho spolustolovníci.

Byl tu starosta s chotí, Jean-Pierre a Bachelot s manželkami, oba páry automaticky zamířily k opačným stranám stolu. Poprvé byli pozváni i Karim s Rashidou, kteří právě diskutovali s komunistou Montsourisem a jeho manželkou-xantipou, která byla ještě levicovější než její manžel. Monsieur Jackson a pekařka Sylvie se synem se bavili s ředitelem místní školy Rollem, který občas hrával s Brunem tenis, a s učitelem hudby, který zároveň fungoval jako dirigent místní kapely a kostelního chóru. Bruno očekával, že tu potká také nového šéfa četníků, ale nikde ho tu neviděl. Obloustlý a uhlazený otec Sentout, farář starobylého kostela v St Denis, jenž se toužil stát Monsignorem, právě vystupoval z nového výtahu. Ostentativně se nebavil s dalším mužem vystupujícím z výtahu, místním průmyslníkem na odpočinku zvaným Baron, jemuž patřila většina půdy v okolí. Bruno ho pozdravil kývnutím hlavy. Baron byl zarputilý ateista a Brunův pravidelný tenisový partner.

² mušle s hranolkami, populární belgické jídlo

Tlustá Jeanne z trhu se objevila na scéně s tácem se sklenicemi šampaňského, za ní bystře kráčela Claire, starostova sekretářka, která nesla obrovský tác vlastnoručně připravených *amuse-bouches*. Claire měla pro Bruna slabost a už celé týdny s ním nemluvila o ničem jiném než o jednohubkách – starostovy dopisy zůstávaly nenapsány, a Claire místo psaní listovala časopisy *Madame Figaro* a *Marie-Claire*, aby našla nějakou kulinářskou inspiraci. Bruno si prohlížel celer plněný krémovým sýrem, olivy plněné ančovičkami a plátky toastů s pokrájenými rajčaty a usoudil, že výsledek není příliš inspirativní.

„Jsou to italské delikatesy zvané *bruschetty*,“ vysvětlila Brunovi Claire a oddaně se mu dívala do očí. Byla docela hezká, i když možná trochu upovídaná, ale Bruno bedlivě dodržoval zásadu „co je v domě, není pro mě“. I kdyby na radnici začala pracovat Juliette Binocheová, Bruno by se držel stranou. Nicméně věděl, že ani jeho odměřené chování nebrání Claire a její matce, nemluvě o pár dalších matkách v St Denis, aby o Brunovi nemluvili jako o nejvhodnějším starém mládenci. Podle jeho názoru by ho jako čtyřicátníka mohli už nechat na pokoji, ale kdepak: spekulace, kdo „polapí“ Bruna, byla standardním konverzačním námětem mezi místními ženami a sloužila i k pobavení ženatých mužů, kteří oceňovali Brunovo statečné vzdorování, i když v něm stejně viděli budoucí oběť lovkyně. Dělal si z něj kvůli tomu legraci, ale oceňovali, jak pečlivě si střeží své soukromí, jak zdvořile odbývá místní matky a uchovává si svobodu.

„Skvělé,“ řekl Bruno, omezuje se jen na olivu. „Povedlo se ti to, Claire. Všechno to studium se ti vyplatilo.“

„Ne, Bruno, vážně si to myslíš?“

„Samozřejmě... Heleď, starostova paní vypadá, jako by měla hlad,“ podotkl a zmocnil se sklenky šampaňského od Tlusté Jeanne, která procházela kolem. „Možná bys měla začít od ní.“ Odváděl Claire k oknu, kde stál starosta s manželkou, cestou se k němu přitočil Montsouris.

„Tak co, Bruno,“ řekl dunivým hlasem, který se hodil spíš pro bojovné projevy ke stávkujícím dělníkům, „ty jsi změnil vítězství lidu v oslavu britské koruny. To jsi vážně chtěl?“

„*Bonjour, Yves,*“ usmál se Bruno. „Nech si ty fráze o vítězství lidu. Nebýt britské a americké armády, tak jsi dneska spolu se všemi komunisty mluvil německy.“

„Hloupost,“ řekl Montsouris. „Nebýt Stalina a Rudé armády, mluvili by německy i Britové.“

„Jasně, a kdyby bylo na nich, mluvili bychom dneska všichni rusky a ty bys byl starostou.“

„Komisařem, když dovolíš,“ opravil ho Montsouris. Bruno věděl, že Montsouris je komunistou jenom proto, že je *cheminot*, železničář, a že odborová organizace CGT má tahle místa rezervovaná pro komunisty. Když člověk ignoroval Montsourisovu stranickou legitimaci a jeho řeči před volbami, zjistil, že Montsouris má převážně konzervativní názory. Občas Bruna napadlo, koho Montsouris skutečně volí, když je v soukromí za volební plentou a mimo dohled své halasně radikální manželky.

„*Messieurs-Dames, à table, prosím,*“ zavolal starosta a dodal: „než nám zteplá polévka.“

Monsieur Jackson se halasně rozesmál, ale zarazil se, když viděl, že se všichni tváří vážně. Sylvie ho vzala podpaží a vedla na jeho místo. Bruno zjistil, že sedí vedle faráře a sklonil hlavu, když se otec Sentout krátce modlil. Bruno se při podobných příležitostech často ocital vedle faráře. Pustil se do vychlazené pórkové polévky *vichy-soisse* a uvažoval, jak dlouho potrvá, než mu Sentout položí obligátní otázku. Nemusel čekat dlouho.

„Proč mě pan starosta nikdy nepožádá, abych při takovýchhle příležitostech, jako je Den vítězství, pronesl krátkou modlitbu?“

„Otče, jde o státní svátek,“ vysvětlil Bruno snad už po čtrnácté. „Znáte přece zákon z roku 1905 o oddělení církve od státu.“

„Ale většina z těch statečných hochů byli dobří katolíci, padli ve službách božích a šli do nebe.“

„Doufám, že máte pravdu, otče,“ řekl Bruno mírně. „Ale dívejte se na to z té lepší stránky: aspoň jste pozván na oběd a ještě můžete požehnat naši krmi. Většina starostů by neudělala ani to.“

„To ano, starostova hostina je příjemnou změnou po očištění, kte-

rým mě trestá moje hospodyně. Ale je to zbožná bytost a dělá, co umí.“

Bruno, jenž byl kdysi pozván k faráři na fantastickou hostinu na počest příjezdu nějakého církevního hodnostáře, jen mlčky zdvihl obočí. Zato s uspokojením sledoval, že Tlustá Jeanne odnesla jeho polévkový talíř a nahradila ho pěkným plátkem *foie gras* s vlastnoruční cibulovou zavařeninou. Vzápětí před něj Claire položila sklenku se zlatavým Montbazillac, kteréžto víno, jak Bruno věděl, pocházelo z vinice starostova bratrance. Následovaly přípitky, mladistvý trumpetista byl vychválen a šampaňské spolu s Montbazillacem jako kouzlem začaly proměňovat poměrně vážnou událost v družné posezení. Po suchém bílém Bergeracu, který byl servírován se pstruhem, a po dobře zvoleném Pécharmantu ročník 2001 doprovázejícím skopové se dostavila všeobecně veselá nálada.

„Nevíte, jestli je ten Arab muslim?“ zeptal se otec Sentout rádoby lhostejně a máchl sklenkou směrem ke Karimovi.

„Nikdy jsem se ho neptal,“ řekl Bruno a dumal, o co knězi jde. „Pokud ano, tak to s tou jeho vírou nebude tak horké, protože se nemodlí k Mekce, a před důležitým utkáním se křížuje, takže je nejspíš křesťan. Kromě toho se narodil tady, takže je to Francouz jako vy a já.“

„Ale nikdy jsem ho neviděl u zpovědi – a vás ostatně taky ne, Bruno. Stěží vás zahlédnu na nějakém křtu, svatbě nebo pohřbu.“

„A na zkouškách kostelního sboru a o Vánocích a Velikonocích,“ protestoval Bruno.

„Neměňte téma. Jde mi o Karima a jeho rodinu, ne o vás.“

„O Karimově víře nic nevím a nemyslím si, že je věřící. Zato jeho otec je zcela určitě ateista a racionální chlap. Je to učitel matematiky.“

„Znáte i další z jeho rodiny?“

„Znám Karimovu manželku a jeho bratrance a pár neteří, co hrají rugby za *minimes*, a neteř Raghedu, která má šanci vyhrát juniorské tenisové mistrovství. Všechno jsou to prima lidi.“

„Setkal jste se i s tou starší generací?“ vyzvídal kněz dál.

Bruno trpělivě odvrátil zrak od dokonale upečeného *tarte tatin* a podíval se faráři do očí.

„O co vám jde, otče? Potkal jsem Karimova dědečka na Karimově svatbě, konala se tady na radnici a nebyl tu žádný kněz, ani katolický, ani muslimský. Snažíte se mi něco naznačit, nebo mě před něčím varovat?“

„Chraň bůh,“ řekl nervózně otec Sentout. „Ne, jenom že jsem náhodou starého pána potkal, a zdálo se mi, že se o kostel zajímá tak mě napadlo... Seděl v prázdném kostele a měl jsem pocit, že se modlí. Takže mě pochopitelně napadlo, jestli je muslim nebo ne.“

„Zeptal jste se ho?“

„Ne, když jsem se k němu blížil, rychle odešel. Neměl ani tolik slušnosti, aby mě pozdravil. Jenom mě tak napadlo, že ho třeba katolická víra zaujala.“

Bruno pokrčil rameny, náboženská zvědavost starého pána ho příliš nezajímala. Starosta zacinkal nožem o sklenku a vstal, aby krátce promluvil. Bruno povinně poslouchal, ale přitom se mu začalo stýskat po hrnku kávy po obědě a možná i trochu po spánku na starém kanapi v pracovně na radnici, aby nabral síly pro odpolední nudnou administrativní práci u psacího stolu.

kapitola 4

Bruno si dával vždycky záležet, aby udržoval dobré styky s místními četníky, kteří měli v St Denis posádku čítající šest mužů a dvě ženy. Jejich služebna stála na předměstí před malým činžovním domem, v němž bydleli. Jelikož tento policejní sbor dohlížel na několik okrsků velkého venkovského okresu v největším francouzském departmentu, v jeho čele stál kapitán, v tomto případě kapitán Duroc. Momentálně velice rozčilený Duroc, jenž se v nažehlené uniformě nakláněl přes psací stůl v Brunově kanceláři a vztekal se.

„Prefekt mi kvůli téhle věci osobně telefonoval. A pak jsem dostal rozkaz přímo z ministerstva,“ křičel na Bruna. „Mám rozkaz okamžitě zastavit tohle výtržnictví! Zastavit ho a zatknout pachatele všem pro výstrahu. Prefekt si nepřeje, aby dostával z Bruselu stížnosti, že se my, Francouzi, chováme jako Angličani, co nenávidí Evropu. Můj šéf v Paříži si nepřeje žádné další propíchnuté pneumatiky aut inspektorů, kteří prostě konají svou práci a snaží se vynutit dodržování zákonů o veřejné hygieně. A protože mi všichni tvrdí, že v tomhle městě se nestane nic, abyste o tom vy, velitel městské policie, nevěděl, musím vás oficiálně požádat o spolupráci.“

Poslední slova pronesl se skřípěním zubů a titul „velitel městské policie“ řekl s ironickým úsměškem. Durocův zjev byl nanejvýš odpudivý, byl to vysoký a hubený až vychrtlý muž a výrazný ohryzek mu vystupoval z krku jako nějaký zlověstný nádor. Nicméně bude lepší projevit trochu vstřícnosti, uvažoval Bruno. Duroc byl nově jmenován, poprvé je velícím důstojníkem a je evidentně nervózní, že dostal příkazy až úplně seshora. A jelikož bude v St Denis přinejmenším ještě pár let, bylo by katastrofální, kdyby se hned zkraje pohádali. V zájmu všech občanů St Denis se musí zachovat diplomaticky, jinak může zapomenout na obvyklou dohodu, že v den ragbyových utkání nebo slavnostní večeře v loveckém klubu zůstanou četníci laskavě doma i se svými krabičkami na měření alkoholu v krvi. Kdyby si místní sportovci v tyhle speciální dny nemohli dát pár skleniček vína, aniž by je chytli poldové, měl by to věčně na talíři.

„Je mi to úplně jasné, *Capitaine*,“ řekl Bruno chlácholivě. „Máte naprostou pravdu a vaše příkazy jsou zcela na místě. Tyhle výtržnosti jsou ošklivou kaňkou na naší dobré pověsti mírumilovného a zákona dbalého městečka, takže musíme táhnout za jeden provaz. Budu s vámi bezvýhradně spolupracovat.“

Zářivě se usmál na Duroca, na jehož zrudlých tvářích se teď objevily dva bílé bezkrevné fleky. Kapitán byl zjevně pěkně naštvaný.

„Takže kdo to udělal?“ naléhal Duroc. „Předvolám je k výslechu. Chci ta jména, vy musíte vědět, kdo to má na svědomí!“

„Ne, to nevím. Můžu hádat, ale dohady nejsou důkazy.“

„To posoudím já!“ vyštěkl Duroc. „Vy ani nevíte, co to důkaz je. Vy jste jenom vesnický strážník, který nemá víc pravomocí než obyčejný dopravák. Jediné, co od vás potřebuju, je znalost místního prostředí, takže se nesnažte mluvit do vyšetřování, to nechte profesionálům. Vyklopte ta jména a já se o důkazy postarám.“

„Sehnat důkazy nebude snadné, nezapomeňte, že tohle je malé městečko, kde si většina lidí myslí, že tyhle evropské zákony jsou postavené na hlavu,“ řekl Bruno klidně a urážky nechal bez povšimnutí. Duroc časem zjistí, jak moc Brunovu znalost místního prostředí potřebuje. Teď musí být ve vlastním zájmu trpělivý a poučit své-

ho nadříceného. „Místní lidé jsou jeden k druhému zcela loajální, přinejmenším před lidmi odjinud,“ pokračoval. „Nic vám neřeknou – zvláště, když je začnete předvolávat k výslechu a tlačit na ně.“

Duroc se chystal něco namítnout, ale Bruno vstal, zdviženou dlaní ho umlčel a přešel k oknu.

„Pojďte se podívat ven a uvažujme spolu jako rozumní lidé. Koukněte se na tu scénérii: řeka, ty skály svažující se dolů k vrbám, pod kterými rybáři vydrží sedět celé hodiny... Koukněte se na náš kamenný most, který postavil sám Napoleon, a na to náměstí se stoly pod starou kostelní věží. Je to scéna jako stvořená pro televizi – a ta sem taky často jezdí a natáčí tady. Filmaři z Paříže. Občas i ze zahraničí. Je to obrázek Francie, který rádi ukazujeme, Francie, na niž jsme hrdí, a strašně nerad bych byl tím, koho by lidé vinili, že ten obraz zničil. Když uděláme to, co navrhuje, když na to půjdeme silou a sebereme ty děti, co podezřívám, postaví se proti nám celé město.“

„Jak to myslíte – děti?“ řekl Duroc. „Dělají to nějakí trhovci. Dospělí lidé.“

„To si nemyslím,“ řekl Bruno pomalu. „Odvolal jste se na mou znalost místa, a já jsem si docela jistý, že to má na svědomí pár děcek. A když je začnete vyslychat, výsledek si dovedete jistě představit: vzteklí rodiče, protestní pochody, demonstrace před služebnou *Gendarmerie*. Učitelé nejspíš začnou ze solidarity stávkovat a starosta se bude muset postavit na jejich stranu a podpořit rodiče. Objeví se tu tisk, aby napsal něco proti vládě, a televize natočí reportáž o tom, jak se srdce Francie bouří. Znáte, jak to prezentují: brutální policie terorizuje děti a utiskuje dobré francouzské občany, kteří se snaží uchránit svůj styl života proti těm bezcitným bruselským byrokratům. Znáte přece média! Načež najednou prefekt zapomene, že vám kdy dal nějaké rozkazy, váš šéf v Paříži bude náhle nedostupný a vaše kariéra tady skončí dřív, než začala.“

Bruno se otočil do místnosti a podíval se na Duroca, jenž najednou vypadal zamyšleně. „Chcete riskovat takovýhle poprask kvůli tomu, že zatknete pár dětí, co ani nemůžete poslat k soudu, protože jsou příliš malé?“

„Říkáte, že to udělaly děti?“

„Děti,“ opakoval Bruno. Doufal, že se tenhle rozhovor neprotáhne moc dlouho. Musí ještě dodělat dodatky k té smlouvě o ohňostroji na 14. červenec a v šest večer má být v tenisovém klubu.

„Znám moc dobře všechny kluky v tomhle městě,“ pokračoval. „Učím je hrát ragby a tenis a sleduju, jak rostou a časem hrajou v městských klubech. Jsem si docela jistý, že to byli nějakí kluci, nejspíš popíchnutí rodiči, ale pořád jen děcka. Výsledkem nebudou žádná zatčení, žádné exemplární případy, kterými se bude moct Francie ohánět v Bruselu. Výsledkem bude jen našťvané město a spousta nepříjemností pro vás.“

Přešel místností ke skříni, vyndal z ní dvě skleničky a starobyle vypadající láhev.

„Můžu vám nabídnout skleničku *vin de noix*, kapitáne? Jedno z mnoha potěšení, které tento kout Francie poskytuje. Dělal jsem ho já sám. Doufám, že neodmítnete malý aperitiv – na naši další spolupráci.“ Nalil dvě skleničky a jednu podal Durocovi. „Podívejte,“ pokračoval, „měl bych nápad, jak se všem těm nepříjemnostem vyhnout.“

Kapitán se sice tvářil pochybovačně, ale v obličejí začínal dostávat normální barvu. Zdráhavě si vzal skleničku.

„Leda že byste chtěl, abych zavolal starostovi a projednal tu záležitost s ním,“ řekl Bruno. „Předpokládám, že ten mi může přikázat, abych ty děti předvolal, ale na druhé straně jejich rodiče jsou voliči a volby jsou za rohem...“ Výmluvně pokrčil rameny.

„Říkal jste, že máte nějaký nápad.“ Duroc přivoněl ke skleničce a se zjevným potěšením se napil.

„Pokud mám pravdu, a byly to jenom dětské schválnosti, mohl bych si s nimi promluvit já sám – a pak taky domluvit rodičům – a můžeme tu věc v zárodku zlikvidovat. Vy pak nahlásíte nahoru, že to mělo na svědomí pár nezletilých, a že celá věc je vyřízena. Žádný rozruch, žádní novináři, žádná televize. Žádné záludné otázky pro vašeho ministra v Paříži.“

Kapitán mlčel a jen upřeně hleděl na Bruna. Pak se podíval z okna a znova se zamyšleně napil.

„Ten likér je moc dobrý. Říkáte, že ho děláte vy sám?“ Usrkl další doušek. „Musím vás někdy pozvat na calvados, který jsem si přivezl z Normandie. Možná máte pravdu. Jestli je to jenom klukovina, nemělo by cenu kolem toho dělat velký rozruch. Ale už žádné propíchnuté pneumatiky. Každopádně budu muset zítra něco prefektovi nahlásit.“

Bruno mlčel, jen se zdvořile usmál, pozdvihl svou skleničku a přitom doufal, že inspektoři ještě nenašli tu bramboru.

„My poldové musíme držet spolu, co?“ usmál se Duroc a přitukl si s Brunem. V té chvíli začal k Brunovu znechucení hrát mobil na stole úryvek z Marseillaisy. Bruno omluvně pokrčil rameny a zdvihl telefon.

Volal Karim a měl vyděšený hlas.

„Bruno, musíte sem rychle přijet, dědeček je mrtvý. Vypadá to... vypadá to, že ho někdo zabil!“ Bruno zaslechl vzlyknutí.

„Co se stalo? Kde jsi?“

„U něj doma. Přijel jsem pro něj, abych ho vzal na večeři... Všude tu je samá krev.“

„Ničeho se nedotýkej. Hned tam jedu.“ Položil mobil a otočil se k Durocovi. „Teď můžeme na klukoviny zapomenout, vypadá to, že došlo ke skutečnému zločinu. Možná k vraždě. Pojedeme mým vozem. Jenom ještě zavolám *pompiers*.“

„*Pompiers*?“ opakoval Duroc. „K čemu potřebujeme hasiče?“

„Tady u nás fungují i jako záchranáři. Možná že na sanitku už je pozdě, ale je to předpis a bude lepší, když se budeme předpisů držet. A vy to budete muset taky nahlásit. Jestli skutečně došlo k vraždě, budeme potřebovat kriminálku z Périgueux.“

„K vraždě?“ Duroc odložil skleničku. „Tady, v St Denis?“

„Prý ano,“ pokrčil Bruno rameny. Zavolal hasičům, řekl, kam mají jet, a popadl čepici. „Pojďme, budu řídit a vy zavolejte svým lidem.“

kapitola 5

Karim čekal ve dveřích dědečkova domku a v obličeji byl bílý jako stěna. Vypadal, jako by měl každou chvíli začít zvracet. Když k němu Bruno s Durocem v parádní uniformě došli, ustoupil stranou.

Starý muž měl rozpárané břicho. Ležel na zemi s obnaženou hruďí a střeva vyhřezla z hluboké rány. Vzduch páchl a mouchy už se začaly slétat. Všude kolem bylo plno krve a kaluž krve zalévala i rovné řezné rány na prsou.

Bruno se opatrně, aby nešlápl do zasychající krvavé louže kolem těla, naklonil nad mrtvého. „Vypadá to, jako nějaký obrazec,“ poznamenal. Stařec ležel v divné poloze, zády nad zemí, jako kdyby pod tělem leželo něco, co nebylo pro krev vidět.

„Panebože,“ zašeptal Duroc s pohledem upřeným na rány na hruďi. „To je hákový kříž! Vyřezali mu do prsou svastiku! Tohle je rasově motivovaný zločin!“

Bruno se pozorně rozhlédl kolem. Domek byl malý – ložnice a obývací místnost s velkým kamenným krbem, která sloužila zároveň jako kuchyň a jídelna, po straně domu malá koupelna. Starý pán byl přepaden uprostřed jídla: na talíři na stole ležela půlka bagety, kus sýra a salámu, vedle stál zbytek láhve červeného vína a rozbitá

sklenice. Dvě židle byly převržené a fotografie francouzského fotbalového mužstva, které vyhrálo světový šampionát v roce 1998, visela na stěně nakřivo. V rohu uviděl Bruno pohozený kus oděvu. Popošel blíž: byla to košile a všechny knoflíčky byly utržené, jako kdyby ji někdo serval starému muži z těla. Žádná krev, takže to musel udělat někdo silný ještě před tím, než použil nůž. Bruno si povzdechl. Nahlédl ještě do maličké ložnice a koupelny, ale nic mimořádného tam nenašel.

„Nevidím tu jeho mobil a peněženku,“ řekl Bruno. „Možná je má v kapse u kalhot, ale raději to necháme na kriminálce.“

„Každopádně to bude nasáklé krví,“ poznamenal Duroc.

V dálce zaslechli sirénu hasičského vozu. Bruno vyšel ven, aby zjistil, jestli tady stranou města bude mít signál v mobilu. Jedna čárka, to by mělo stačit. Zavolal starostovi, aby mu sdělil, co se stalo. Vzápětí dostaly události rychlý spád. Dorazili hasiči s oživovacími pomůckami a zároveň se objevil i Durocův zástupce s modrou dodávkou a dalšími dvěma četníky, z nichž jeden měl velký, trochu obstarožní fotoaparát a druhý držel v rukou kotouč oranžové pásky k vymezení místa činu. Náhle tu bylo až moc lidí. Bruno vyšel ven za Karimem, který se zhrouceně opíral o vůz, a oči si zakrýval rukama.

„Kdy jsi sem přijel?“ zeptal se Bruno.

„Těsně předtím, než jsem volal. Nejvýš tak minutu.“ Karim se podíval na Bruna, tváře mokré od slz. „*Putain, putain*. Kdo mohl něco takovéhohle udělat? Dědeček neměl na světě jediného nepřítel... Tak se těšil, že uvidí svého pravnuka. Ale už ho neuvidí.“

„Zavolal jsi Rashidě?“

„Ještě ne. Nedokázal jsem to. Měla dědečka strašně ráda.“

„A Momuovi?“ Momu byl Karimův otec, učitel matematiky na místní škole. Byl to oblíbený muž, jenž vařival obrovský kotel kusku na večeri po ragbyových zápasech. Jmenoval se Mohammed, ale všichni mu říkali Momu.

Karim zavrtěl hlavou. „Zavolal jsem jenom vám. Nedokážu to tátovi říct, strašně si otce vážil. My všichni.“

„Kdy jsi naposledy viděl dědečka naživu?“

„Včera večer u táty. Byli jsme u něj všichni na večeři. Momu ho pak odvezl domů a to bylo naposled, kdy jsem ho viděl. Měli jsme s tátou takovou domluvu, že mu budeme střídavě vařit a dneska večer jsme byli na řadě my. Proto jsem sem pro něj přijel.“

„Nedotknul ses tu něčeho?“ Tohle byl první Brunův případ vraždy, a pokud věděl, tak i první v St Denis. Mrtvol ale už viděl hodně. Organizoval místní pohřby a utěšoval truchlící rodiny, taky už řešil pár pořádných bouraček, takže už viděl spoustu krve. Ale tohle bylo něco úplně jiného.

„Ne, když jsem sem dojel, zavola jsem na dědečka a vešel dovnitř. Dveře byly otevřené jako vždycky a on tu takhle ležel. Všude spousta krve. A smrad. Nedokázal bych se ho dotknout. Takhle ne. V životě jsem neviděl nic takovéholeho.“

Karim se odvrátil, vypadalo to, že se mu zvedá žaludek. Venku se objevil Duroc a přikázal dalšímu četníkovi, aby začal kolem domu natahovat výstražnou pásku. Pak se podíval na Karima, který v předklonu zvracel.

„Kdo to je?“ zeptal se Bruna.

„Vnuk oběti,“ odpověděl Bruno. „Provozuje *Café des Sports*. Je to fajn kluk, to on mě zavola. Mluvil jsem s ním, ničeho se nedotkl a hned mi volal.“ Otočil se ke Karimovi a řekl: „Kde jsi byl, než ses rozjel sem pro dědečka?“

„V *café*, celé odpoledne. Od té chvíle, co jsme spolu ráno mluvili.“

„Víte to jistě?“ vložil se do hovoru Duroc. „Můžeme si to ověřit!“

„Přesně tak, můžeme to ověřit,“ opakoval Bruno. „Teď bychom ho ale měli odvézt domů, je v šoku.“

„Ne, měl by tady zůstat,“ zavrtěl Duroc hlavou. „Už jsem zavola policii v Périgueux, pošlou sem kriminálku a detektivové s ním budou chtít mluvit.“

Ze dveří domu vyšel Albert, velitel hasičů a otíral si čelo. Podíval se na Bruna a zavrtěl hlavou.

„Je mrtvý pár hodin, možná i déle,“ řekl. „Pojďme tamhle stranou, Bruno, potřebuju ti něco říct.“

Oba muži popošli stranou k malé zeleninové zahrádce a hromadě kompostu. Pro starého pána to tady muselo být hezké místo na důchod: od domu dolů se táhla stráň k lesům a byl tu krásný výhled na celé údolí.

„Všimnul sis, co měl na prsou?“ zeptal se Albert a Bruno přikývl. „Svinstvo,“ pokračoval Albert. „A nejen to, ten starý chudák má za zády svázané ruce, proto leží tělo tak divně... Musel umírat pomalu. A ten hákový kříž? To je hnus, to nemohl udělat nikdo odsud. Kari-ma a Momua tu všichni známe, jsou jako naši příbuzní.“

„Nějaký parchant si to nemyslel,“ poznamenal Bruno. „Hákový kříž, kristepane, vypadá to jako rasistická vražda, jako politická vražda. Tady, v St Denis.“

„Budeš to muset říct Momuovi. To ti nezávidím.“

Ode dveří se ozvalo zavolání a Duroc mával na Bruna. Ten si potřásl rukou s Albertem a vrátil se k domu.

„Máte tu databázi extremistů?“ zeptal se Duroc. „Fašisti, komunisti, trockisti, přívrženci *Front National*, aktivisti a podobně?“

Bruno zavrtěl hlavou. „Nemáme, a nikdy jsme nic takového neměli. Starosta obvykle ví, kdo jak volí... Tady všichni skoro vždycky volí stejně jako posledně, což je taky stejně, jako volili jejich tátové. Starosta dokáže říct, jak volby dopadnou už den před hlasováním. A ještě nikdy se nespletl o víc než o tucet hlasů.“

„Takže víte o nějakém místním přívrženci *Front National*? Máte tu skinheady? Fašisty?“

„Le Pen obvykle dostane pár hlasů, tak padesát nebo šedesát jako posledně. Ale nikdo z jeho voličů není nějak aktivní.“

„A co ty plakáty Národní fronty a ty nápisy na silnicích?“ Duroc začínal znova rudnout v obličeji. „Polovina silničních ukazatelů má na sobě iniciály ‚FN‘. Někdo to udělat musel!“

Bruno přikývl. „Máte pravdu. Objevilo se to tu najednou během poslední volební kampaně, ale nikdo to nebral vážně. Před volbami se vždycky takovéhle věci objeví, ale kdo za tím je – to nemám ponětí.“

„Doufám, že mi nechcete namluvit, že to mají zase na triku nějaké děti!“

„Ne, to nechci. Protože nemám ponětí, kdo to byl. Jedině můžu říct, že tu žádnou pobočku *Front National* nemáme. Dostanou sice pár tuctů hlasů, ale ještě nikdy neměli na radnici jediného radního. A během posledních voleb ani nevedli žádnou kampaň... Ani tu snad nebyly žádné letáky. Většina lidí volí buď napravo, nebo nalevo... Nebo *Chasseurs*.“

„Nebo koho?“

„Politickou stranu lovců a rybářů. *Chasse, Pêche, Nature, Traditions*. Jsou cosi jako alternativa Strany zelených pro lidi, co zelené nesnášejí a považují je za ekology z města, co nemají o skutečné krajině ani páru. Tady dostávají asi patnáct procent hlasů – když kandidují... Vy je v Normandii nemáte?“

Duroc pokrčil rameny. „Nevím. Moc se o politiku nestarám. Do teď to nebylo nutné.“

„Dědeček stranu *Chasse* minule volil. Řekl mi to,“ ozval se Karim. „Byl lovec, a na tradici si moc zakládal. Víte, že byl *Harki*? Dostal *Croix de Guerre* ve Vietnamu, ještě před válkou v Alžíru. Proto musel z Alžíru odejít a usadit se tady.“

Duroc se tvářil nechápavě.

„*Harkiové* jsou Alžířani, kteří bojovali po boku Francouzů v alžírské válce,“ vysvětlil Bruno. „Když jsme se z Alžíru stáhli, tak pochytili ty, co neutekli, a nová vláda je nechala popravit jako zrádce. Některým se podařilo utéct a usadili se ve Francii. Před pár lety o nich dlouze mluvil Chirac, jak bojovali za Francii a pak se o ně Francie nepostarala. Byla to jakási formální omluva od prezidenta republiky.“

„Dědeček tam byl,“ řekl Karim hrdě. „Byl pozván, aby se účastnil slavnostní přehlídky při příležitosti té Chiracovy řeči. Zaplatili mu lístek na vlak a hotel a všechno. Připnul si svůj *Croix de Guerre*. Měl ho vždycky vystavený na zdi...“

„Válečný hrdina,“ zamumlal Duroc. „To nám ještě chybělo. To si tisk smlsne.“

„Měl tu medaili na zdi?“ zpozorněl Bruno. „Neviděl jsem ji tam. Pojď mi ukázat, kde ji měl!“

Vrátili se do pokoje, který vypadal jako jatka, a začínal i tak zápachat. Hasiči uklízeli svoje nádobičko a pokoj osvěcovaly blesky, jak četníci fotografovali scénu. Karim, vyhýbaje se pohledu na mrtvolu, ukázal na zeď vedle krbu. Byly tam dva hřebíky, ale nic na nich neviselo.

„Je pryč,“ zavrtěl Karim hlavou. „Tady ji měl. Říkal, že ji schovává pro prvního pravnuka. Medaile je pryč a ta fotografie taky.“

„Jaká fotografie?“ zeptal se Bruno.

„Fotbalového mužstva, co za něj hrál v Marseilles.“

„Kdy to bylo?“

„Nevím. Někdy ve třicátých nebo čtyřicátých letech. Žil ve Francii, když byl mladý.“

„Během války?“

„Nevím přesně,“ pokrčil Karim rameny. „O svém mládí nikdy moc nemluvil. Kromě toho, že hrál hodně fotbal.“

„Řekl jste, že váš dědeček byl lovec,“ ozval se Duroc. „Měl pušku?“

„Nikdy jsem ji neviděl. Už spoustu let nelovil. Říkával, že je na to moc starý. Byl dobrý rybář a chodíval s Momuem brzy ráno na ryby. Před začátkem vyučování.“

„Jestli měl pušku, radši bychom se po ní měli podívat. Počkejte tady,“ přikázal Duroc a odešel z místnosti. Bruno vyndal mobil a zavolal Mireille na radnici, aby ověřila, jestli měl starý pán vydanou loveckou a rybářskou licenci. Raději s Karimem zkontroloval jméno. Al Bakr, Hamid Mustafa al-Bakr.

„Podívej se pod A jako al,“ radil Bruno. „A jestli tam nebude, tak zkus H jako Hamid a M jako Mustafa.“ Bruno věděl, že systematickostí není Mireillinou silnou stránkou. Byla to vdova, jejíž největší předností bylo fantastické *tête de veau*. Starosta ji zaměstnal na radnici jako úřednici, když její tehdy ještě mladý manžel zemřel na infarkt.

Objevil se Duroc a rezignovaně poznamenal: „Teď musíme počkat na kriminálku. Vsadím se, že si dají na čas.“

Četníci nemají detektivy z *Police Nationale* příliš v lásce. Četníci spadají pod ministerstvo obrany, *Police Nationale* pod ministerstvo vnitra a mezi oběma útvary probíhá permanentní válka. Bruno, jenž byl podřízen starostovi, si gratuloval, že do ní není zapleten.

„Půjdu si promluvit se sousedy,“ řekl. „Musíme zjistit, jestli někdo něco neviděl nebo neslyšel.“

kapitola 6

K nejbližšímu domu se Bruno musel kousek vrátit směrem k hlavní silnici, jež vedla k obrovské jeskyni, pýše turistické kanceláře v St Denis. Její stalagmity a stalaktity byly umně nasvíceny tak, že průvodce dokázal přesvědčit návštěvníky s fantazií, že jeden z krápníků vypadá jako panenka Marie a druhý jako Charles de Gaulle. Bruno si nikdy nebyl schopen zapamatovat, zda stalaktity jsou ty, co rostou nahoru, nebo ty co rostou dolů, a osobně měl za to, že všechny dohromady vypadají jako obrovské varhany. Každopádně se mu tohle místo zamlouvalo jako sál pro koncerty jazzové i vážné hudby, které se tu konaly každé léto. A líbilo se mu vyprávění, že když byla jeskyně objevena a statečného objevitele spustili dolů na dlouhém laně, zjistil, že přistál na hromadě lidských kostí. Patřily obětem loupežníků, kteří tady číhali na poutníky, co procházeli kolem cestou od svatyní v Rocamadouru a Cadouinu do Compostely ve vzdáleném Španělsku.

V domě, kam mířil, bydleli údržbář jeskyně Yannick a jeho manželka, která pracovala v obchodě se suvenýry. Nebývali celý den doma a jejich dcera studovala *lycée* v Sarlatu, takže si Bruno od návštěvy mnoho nesliboval. Zazvonil, ale nikdo mu nepřišel otevřít,

tak ještě zašel za dům, jestli tam Yannick náhodou nepracuje na své vzorně udržované zahradě. Ve spořádaných řádcích tu rostly rajčata, cibule, fazolky a saláty, všechny pečlivě chráněné pletivem proti králíkům. Yannicka nikde vidět nebylo. Bruno se vrátil na silnici a pokračoval k dalšímu nejbližšímu sousedovi, potrhle Angličance. Její dům byl od domu starého Araba oddělen kopcem a údolím, ale oba používali část stejné silničky, takže bylo možné, že Angličanka mohla něco vidět nebo zaslechnout.

Na vršku kopce zpomalil a nakonec zastavil, aby obdivoval její sídlo. Kdysi se starý statek skládal z obytné části, několika stodol, stájí a věže pro holuby, všechno postaveno z místního medově zbarveného kamene podél tří stran dvora. Kus za obytnou částí rostla řada vzájemně propletených a pečlivě zastřižených topolů, které v zimě odkláněly vítr a přitom rostly dost daleko, aby nezastiňovaly dům a zahradu. Jedna strana holubí věže byla porostlá břechťanem a nádherná jasně růžová raná růže pokrývala druhou stranu vedle dveří pobitých železnými cvočky. Uprostřed dvora rostl starý urostlý jasan a velké pálené květináče s pelargóniemi tvořily barevné ostrůvky na štěrskem vysypané zemi. Vedle největší stodoly stála révou porostlá terasa s dlouhým dřevěným stolem, na němž muselo být v létě radost stolovat. Ještě dál byla zeleninová zahrádka, skleník a volné místo pro parkování. Na druhé straně za nízkým plotem porostlým popínovou růží Bruno zahlédl cíp bazénu.

V pozdně odpoledním slunci vypadal celý areál z tohoto vyvýšeného místa obklopeného loukami úžasně malebně a Bruno se chvíli kochal tím pohledem. Během cestování po okolí už viděl mnoho pěkných domů a pár půvabných zámečků, ale zřídka kdy spatřil místo, z něhož by tak vyzařoval mír a pohostinnost. Po příšerné scéně v Hamidově chalupě bylo úlevné vidět něco tak mírumilovného. Jako by ta dvě místa ani nemohla být ve stejném světě. Cítil se klidnější a víc ve své kůži, zároveň si také uvědomil, že sem přijel služebně.

Pomalou projížděl štěrskem sypanou cestou, po jejíchž stranách rostly mladé ovocné stromy, které jednoho dne vytvoří krásnou alej, a zastavil na parkovišti vedle modrého citroěnu potrhle Angličanky a

nového kabrioletu VW Golf s anglickou poznávací značkou. Nasadil si čepici, vypnul motor, načež zaslechl povědomý zvuk tenisových úderů. Obešel farmu, prošel kolem stáje, v níž dva koně ukusovali seno, a uviděl starý travnatý tenisový kurt, o jehož přítomnosti dosud neměl ponětí.

Dvě ženy v bílých tenisových úborech tam hrály s takovým zaujetím, že si jeho přítomnosti ani nevšimly. Bruno, sám zapálený ale nijak zvlášť nadaný hráč, sledoval nadšeně jak ženy, tak jejich hru. Obě hráčky byly štíhlé a mrštné a v bílém oblečení vynikaly jejich ladné opálené nohy. Potrhlá Angličanka – Pamela Nelsonová, zaslechl kdysi její jméno – měla kaštanové vlasy svázané do ohonu, její černovlasá protivnice měla na hlavě bílou baseballovou čapku. Obě dámy hrály dlouhé výměny ze základní čáry, a když sledoval, jak se Angličanka pohybuje po kurtu, usoudil, že musí být mladší, než si myslel. Travnatý povrch kurtu nebyl příliš rychlý a byl natolik nerovný, že míče nevypočitatelně odskakovaly, ale trávník byl čerstvě posekaný a postranní čáry čerstvě namalovány. Musí být příjemné tu hrát, pomyslel si Bruno a potrhlá Angličanka by evidentně byla rovnocennou protihráčkou.

Podle Brunova názoru byl dobrý tenista každý, kdo svedl vrátit míček přes síť aspoň tucetkrát, a tahle výměna už toto kritérium splňovala. Vypadalo to, že se obě hráčky nesnaží míče umísťovat – zřejmě jen tak trénují, usoudil. Pak dala potrhlá Angličanka míč do sítě, její partnerka se otočila a začala sbírat míče ze země, takže se Bruno konečně mohl ozvat: „*Madame*, můžete na moment?“

Potrhlá Angličanka se otočila a zastínila si oči proti sluníčku, které zlatě zářilo na jejích vlasech. Pak se vydala k Brunovi, cestou se půvabně sehnula, aby odložila raketu, vyšla vrátky z kurtu a usmála se. Na čele měla kapičky potu, na nichž ulpěly vlasy stočené do půvabných lokýnek. Není vyloženě hezká, pomyslel si Bruno, ale s pravidelnými rysy v obličejí a pěknou postavou je atraktivní.

„*Bonjour, Monsieur le Policier*. Jste tu služebně, nebo vám můžu nabídnout něco k pití?“

Sešel dolů k ní, potřásl si s ní rukou a sundal si čepici. Pamela měla modrošedé oči.